

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

_____ 2020 р.

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

**Інструктивно-методичні матеріали
до самостійної роботи з дисципліни**

_____ перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 053 Психологія
(код і назва спеціальності)

освітня програма _____ Психологія
(назва освітньої програми)

кваліфікація _____ бакалавр з психології

факультет _____ соціальних комунікацій

Харків 2020

Інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи з дисципліни
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Розробник: кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки
Перевозна Тетяна Олексіївна

Затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки,
протокол № 2 від « 21 » серпня 2020 р.

Голова групи
забезпечення
д.психол.н., професор
Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія
БОЛЬШАКОВА

Анастасія
БОЛЬШАКОВА

Затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

Тема 1: Поняття особистості у психології.

Мета вивчення: Ознайомлення з місцем психології особистості в системі сучасної психологічної науки.

Література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Л.: Видавництво Львівської політехники, 2016. – 608 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
3. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. К. Вид.дім «КМ Академія», 2007.
4. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
5. Титаренко, Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. - К. : Каравела, 2013. - 372 с.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Предмет та задачі психології особистості.
2. Історія та джерела розвитку психології особистості.
3. Методологічні принципи сучасної психології особистості.
4. Психологія особистості як персонологія.
5. Розгляд особистості у зв'язку з природною, соціальною та культурною динамікою.
6. Основні положення щодо особистості в сучасній психології.

Тема 2: Психоаналіз: загальні концепції та принципи.

Мета вивчення: Ознайомлення з психодинамічним напрямком як першою системою психологічних уявлень про особистість.

Література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.

6. Титаренко, Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. - К. : Каравела, 2013. - 372 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Структура особистості та провідні типи мотивації за З.Фрейдом.
2. Періодизація психосексуального розвитку особистості.
3. Захисні механізми особистості.
4. Сновидіння та його роль в житті людини за З.Фрейдом та К. Юнгом.
5. Поняття самості в роботах К.Юнга.
6. Особисте та колективне підсвідоме, поняття архетипа.
7. Уявлення К.Юнга про класифікацію психічних типів.
8. Самоствердження особистості, почуття неповноцінності та потреба зверхності за А.Адлером.
9. Епігенетичний принцип розвитку в психології особистості.

Тема 3: Класичний біхевіоризм та його розвиток.

Мета вивчення: Ознайомлення з позиціями поведінкової психології відносно природи та функціонування психіки.

Література:

1. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
2. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
4. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.
5. Столярченко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
6. Титаренко, Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. - К. : Каравела, 2013. - 372 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Основні положення біхевіоризму як поведінкової психології.
2. Теорія оперантного замовлення за Б.Ф.Скінером.
3. Моделювання та ідентифікація в теорії соціального навчання А.Бандури.
4. Теорія соціального навчання Дж.Ротера.

Тема 4: Гуманістичний напрямок в теоріях особистості.

Мета вивчення: Ознайомитись з ідеями представників гуманістичного напрямку щодо природи особистості.

Література:

1. Клименко В. В. Психологія творчості.: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2006. – 480 с.
2. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. К. Вид.дім «КМ Академія», 2007.
3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.
6. Фурман, А. А. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір : монографія / А. А. Фурман. - Одеса : Видавництво ОНПУ, 2016. - 312 с.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Порівняльний аналіз гуманістичної та глибинної психології.
2. Проблема самоактуалізації в роботах А.Маслоу.
3. Ієрархія мотиваційної сфери особистості за А.Маслоу.
4. Головні позиції феноменологічної психології К.Роджерса
5. Принципи та модель клієнт-центрованої психотерапії.
6. Г.Олпорт як представник гуманістичної та диспозиційної психології особистості.

Тема 5: Вітчизняні теорії особистості.

Мета вивчення: Ознайомлення з поглядами на природу, структуру та функціонування особистості в радянській психології.

Література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Л.: Видавництво Львівської політехники, 2016. – 608 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
3. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2007. – 256 с.
4. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. К. Вид.дім «КМ Академія», 2007.
5. Особистість у загально-психологічній теорії діяльності О. Леонтєва // Психолог № 8, 2003 р. – С. 10–31.
6. Остапенко І.В. Стратегії та технології активізації самоідентифікування молоді: методичний посібник / І.В. Остапенко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. - 92 с.
7. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Характеристика підходів до вивчення особистості в радянській психології.
2. Динамічні утворюючі особистості в теорії А.Н.Леонтєва та його школи.
3. Система уявлень про особистість С.Л.Рубінштейна.
4. Особистість як індивідуальність з позицій Б.Г.Ананьва.
5. Соціалізація та соціальна ідентичність особистості.
6. Самопізнання та життєвий шлях особистості.
7. Психологічні складові стратегії життя.
8. Фактори росту та регресу особистості.

Тема 6: Перегляд психодинамічного напрямку.

Мета вивчення: Ознайомлення з поглядами на природу, структуру та функціонування особистості в неофрейдизмі.

Література:

1. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.

2. Зелінська Т.М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція: навч. посібник. К.: Каравела, 2010.
3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Гуманістичний психоаналіз Е.Фрома.
2. Конфлікт свобода-безпека, його місце в житті людини.
3. Типи непродуктивних особистісних патернів.
4. Соціокультурна теорія особистості К.Хорні.
5. Уявлення Хорні щодо причин невротичного розвитку особистості.
6. Екзистенційні потреби як чинники особистості.

Тема 7: Его-психологія в теоріях особистості.

Мета вивчення: Ознайомлення з поглядами на природу, структуру та функціонування особистості в психології.

Література:

1. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
2. Зелінська Т.М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція: навч. посібник. К.: Каравела, 2010.
3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Его-психологія як результат розвитку психоаналізу.
2. Поняття Его як центрального утворення особистості.
3. Епігенетичний принцип розвитку особистості.
4. Значення кризи в динаміці розвитку.

5. Феномен фазо-специфічної задачі.

Тема 8: Диспозиційний напрямок в теоріях особистості.

Мета вивчення: Ознайомлення з поглядами на природу, структуру та функціонування особистості в диспозиційних теоріях особистості.

Література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
2. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. К. Вид.дім «КМ Академія», 2007.
3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.
6. Титаренко, Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. - К. : Каравела, 2013. - 372 с.

Питання до самостійного вивчення

та осмислення навчального матеріалу:

1. Теорія типів особистості Г. Айзенка.
2. Структурна теорія рис особистості Р. Кеттела.
3. Диспозиційна теорія особистості Г.Олпорта.
4. Поніття функціональної автономії.
5. Пропріум як провідна перемінна в структурі особистості.

Тема 9: Когнітивний напрямок в теорії особистості.

Мета вивчення: Ознайомлення з поглядами на природу, структуру та функціонування особистості в рамках когнітивного підходу.

Література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Л.: Видавництво Львівської політехники, 2016. – 608 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.

3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
4. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.
5. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
6. Титаренко, Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. - К. : Каравела, 2013. - 372 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Теорія конструктів Дж.Келлі.
2. Поняття когнітивної складності – когнітивної простоти.

Тема 10: Феноменологічний напрямок в теоріях особистості.

Мета вивчення: Ознайомлення з поглядами на природу, структуру та функціонування особистості в феноменологічній психології.

Література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
3. Клименко В. В. Психологія творчості.: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2006. – 480 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.
6. Фурман, А. А. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір : монографія / А. А. Фурман. - Одеса : Видавництво ОНПУ, 2016. - 312 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Поняття феноменології в психологічній науці.
2. Головні позиції феноменологічної психології К.Роджерса.
3. Я-концепція, її роль, функції та структура.
4. Значення безумовного прийняття в формуванні та розвитку особистості.
5. Порівняльний аналіз гуманістичної та глибинної психології.

6. Основні положення клієнт-центрованої психотерапії.

